

146853 - Namazları bürolarında kılıyorlar.Yağmur yağdığı zaman iki namazı birleştirebilirler mi?

Soru

Bir grup erkek müslüman, bir büroda toplanmışlardı. Akşam namazını kılmak istediler. Akşam namazından sonra bazıları yatsı namazını da birleştirerek (cem ederek) kılmak istediler.Çünkü hava yağmurluydu.Bunun üzerine onlardan birisi şöyle dedi:

- Bu cem (iki namazı birleştirme) olayı, sahih olmaz. Çünkü iki namazı birleştirme olayı, ancak Cuma namazlarının kılındığı mescitte olur.Her cemaatin iki namazı birleştirme hakkı yoktur. Bu kimselerin davranışı hakkındaki görüşünüz nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Ezânı işiten kimsenin biran önce namazı mescitte kılmaya gayret etmesi gerekir.

Nitekim Ebû Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَقُودُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ، فَسَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيُصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا وَلَّى دَعَاهُ فَقَالَ: هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: [فَأَجِبْ] رواه مسلم

"Gözleri görmeyen bir adam (İbn-i Ümmi Mektûm), Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

İslam Soru ve Cevap

Genel Direktör

Şeyh Muhammed Salih el-Muneccid

- Ey Allah'ın elçisi! Beni mescide götürecek kimsem yoktur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den evinde namaz kılmasına izin vermesini istedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- önce izin verdi. Sonra onu çağırıp:

- Ezânı işitiyor musun? diye sordu.

Âmâ adam: Evet, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- O halde icâbet et (cemaate gel)." (Müslim; hadis no:653).

Farz namazları işyerinde kılmanın hükmü hakkında daha faydalı bilgi edinmek için (79478) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Âlimlerin cumhuruna göre yağmur yağdığı zaman akşam namazı ile yatsı namazını birleştirerek kılmak câizdir.

"el-Mevsûatu'l-Fıkhıyye"de şöyle gelmiştir:

"Mâlikîler, Şâfiîler ve Hanbelîlerden olan fakihlerin çoğunluğu, Buhârî ve Müslim'in sahihlerinde İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan:

[صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْمَدِينَةِ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعًا.] [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'de öğle ve ikindiye birleştirerek, akşam ve yatsıyı da birleştirerek kıldı." (Buhârî ve Müslim)

Müslim'in rivâyetinde ise şu fazlalık vardır:

İslam Soru ve Cevap

Genel Direktör
Şeyh Muhammed Salih el-Muneccid

[صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ جَمِيعًا وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ جَمِيعًا مِنْ غَيْرِ خَوْفٍ وَلَا سَفَرٍ.] رواه مسلم

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hiçbir korku ve yolculuk hali olmaksızın öğle ve ikindiye birleştirerek, akşam ve yatsıyı da birleştirerek kıldı." (Müslim)

İmam Mâlik ve İmam Şâfiî'nin her birisi şöyle demiştir:

"Yağmuru da bir özür (mazeret) olarak görüyorum.Çünkü İbn-i Abbas ve İbn-i Ömer -Allah onlardan râzî olsun- yağmur sebebiyle iki namazı cem ederlerdi." ("el-Mevsûatu'l-Fıkhıyye"; c: 15, s: 290-291)

Üçüncüsü:

Âlimler, yağmur yağdığıında akşam namazı ile yatsı namazını birleştirmek ne zaman câiz olacağı konusunda iki görüşe ayrılmışlardır:

Birinci görüş: Yağmur yağdığıında ister meşakkat bulunsun veya bulunmasın, ister mescitte olsun, isterse evde olsun, mutlak olarak iki namazı birleştirmek câizdir. Bu, Hanbelî mezhebinin görüşüdür.

el-Merdâvî -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Namazı evinde kılan kimse veya yolu üzerindeki mescide giden yolun üzerindeki gölgeliğin altında kılan kimsenin iki namazı birleştirmesi câiz midir?

Bu konuda iki görüş vardır:

Birincisi: Câizdir ve bu, mezhebin görüşüdür." (el-İnsâf"; c: 2, s: 340)

el-Behûtî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"...Dolayısıyla bu mazeretlerle birlikte namazları birleştirmek, câizdir.Namazı evinde kılan kimse

İslam Soru ve Cevap

Genel Direktör

Şeyh Muhammed Salih el-Munecid

veya yolu üzerindeki mescide giden yolun üzerindeki gölgeğin altında kılan kimse veyahut da kendisi ile mescit arası birkaç adımlık uzaklıkta olmasına rağmen mescitte kılmayıp mescidin yanında kılan kimsenin, -mescit kendisine az bir mesafede olsa bile-, namazlarını birleştirmesi câizdir. Çünkü namazları birleştirme konusundaki genel ruhsatta (izinde), ister meşakkat ve zorluk olsun veya olmasın hüküm aynıdır. Tıpkı yolculuk gibi..." ("Keşşâfu'l-Kinâ"; c: 2, s: 8)

"el-Mevsûatu'l-Fıkhıyye"de şöyle gelmiştir:

"Hanbelîlere göre en tercihli olan görüş şudur: Bu konudaki ruhsat, geneldir. Cemaatle mescitte kılan kimse ile mescidin dışında veya tek başına başka bir yerde kılan kimse arasında hiçbir fark yoktur. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yağmurlu havada, kendi odası ile mescit arasında bir şey olmamasına rağmen iki namazı birleştirdiği rivâyet edilmiştir. Ayrıca özür (mazeret) bulunduğu takdirde meşakkat ile meşakkat olmayan şeyler mazerette birbirine denk olur." ("el-Mevsûatu'l-Fıkhıyye"; c: 15, s: 292)

İkinci görüş: İki namazı birleştirmek, ancak meşakkat ve eziyet bulunduğu takdirde câiz olur. Bu, Şâfiîlerin görüşüdür.

İmam Şâfiî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimse, yağmur az da yağsa, çok da yağsa iki namazı birleştirir. İki namazı birleştirmek için de mescide gitmek üzere evinden çıkan kimseden başkası birleştiremez. İster mescit yakın olsun, ister orada namaz kılanlar çok olsun veya az olsun veya isterse mescide uzak olsunlar, hiç kimse evinde iki namazı birleştiremez. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- iki namazı mescitte birleştirmiştir. Namazı evinde kılan kimse, namazı mescitte kılan kimseden tamamen farklıdır." (el-Umm; c: 1, s: 95)

eş-Şerbînî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bu konuda daha açık veya daha doğru olan görüş; meşakkat olup-olmamasına nazaran iki namazı

İslam Soru ve Cevap

Genel Direktör

Şeyh Muhammed Salih el-Munecid

birleştirme ruhsatının, musalla veya mescit veyahut da başka bir yerde cemaatle kılan, musalla veya mescidin, kendi evinden örfen uzak olan ve namaz kılmaya giderken de yolda yağmurdan eziyet görmeyen kimseye tahsis edilmesidir (yani ruhsatın, sadece bu durumda olan kimseye has olmasıdır). Fakat evinde tek başına veya cemaatle namaz kılan veya gölgeliğin altında yaya yürüyerek musallaya giden veyahut da evi musallaya yakın olan kimse, eziyet görme durumu olmadığı için böyle değildir ve bu kimse iki namazı birleştiremez." (Muğni'l-Muhtac; c: 1, s: 535)

Dördüncüsü:

Yukarıda geçen görüş ayrılığına göre Hanbelîlerin görüşüne göre kılmış olduğunuz namazınız sahihtir.Çünkü Hanbelîler, ki namazın birleştirilmesi için mescite kılınmasını şart koşmamaktadırlar. Yine, iki namazı birleştirmek için meşakkatin bulunmasını da şart koşmamaktadırlar.

Şâfiîlerin görüşüne gelince, onlar, sizin durumunuzdaki olan birisinin iki namazı birleştirmesini câiz görmemektedirler. Çünkü Şâfiîler, iki namazı birleştirmenin câiz olması için meşakkatin bulunmasını şart koşmamaktadırlar. Namazı işyerinde kılan kimseden, genellikle meşakkat kalkmaktadır.

Bu konuda ([31172](#)) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Bundan önce iki namazı birleştiren kimseye, ilim ehlinde bunda ruhsat verenlerin görüşleri gözönünde bulundurularak inşaallah bu fiilinden dolayı ona bir şey gerekmez ve kendisine namazını iâde etmesi emredilmez.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.